

KOMUNIKAT PRASOWY nr 27/26

Luksemburg, 5 marca 2026 r.

Wyrok Trybunału w sprawie C-151/24 | [Luevi]¹

Świadczenia socjalne dla obywateli państw trzecich: państwa członkowskie mogą wymagać posiadania zezwolenia na pobyt w Unii dla rezydentów długoterminowych

W istocie zasada równego traktowania ma zastosowanie w dziedzinie zabezpieczenia społecznego jedynie do systemu zabezpieczenia społecznego pracowników i nie obejmuje świadczeń „czysto z zakresu pomocy społecznej”

Obywatelka albańska posiadająca zezwolenie na pobyt na okres dwóch lat ze względów rodzinnych, uprawniający ją również do podjęcia pracy we Włoszech, złożyła w tym państwie wniosek o przyznanie zasiłku z tytułu pomocy społecznej.

Krajowy zakład ubezpieczeń społecznych (INPS) nie uwzględnił jednak owego wniosku, argumentując, że zainteresowana nie posiadała zezwolenia na pobyt w Unii dla rezydentów długoterminowych, wymaganego przez ustawodawstwo włoskie w odniesieniu do obywateli państw trzecich.

W ramach odwołania od decyzji oddalającej ów wniosek włoski sąd kasacyjny zwrócił się do trybunału konstytucyjnego, uznając, że wymóg ten może być sprzeczny z włoską konstytucją i prawem Unii. Wątpliwości dotyczyły w szczególności przestrzegania zasady równego traktowania obywateli państwa członkowskiego i obywateli państw trzecich², która ma zastosowanie do środków koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w Unii Europejskiej³.

Trybunał konstytucyjny zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości z pytaniem prejudycjalnym w celu ustalenia, czy prawo Unii pozwala państwu członkowskiemu uzależnić przyznanie zasiłku socjalnego obywatelom państw trzecich od posiadania zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego.

W swoim wyroku Trybunał stwierdził, że **zasada równego traktowania, przewidziana w prawie Unii, ma zastosowanie wyłącznie do środków zabezpieczenia społecznego przeznaczonych dla osób aktywnych na rynku pracy**. Środki te charakteryzują się trzema elementami: obejmują one rodzaje ryzyka wyraźnie przewidziane w prawodawstwie europejskim⁴, są przyznawane w sposób nieuznaniowy i są finansowane ze składek wpłacanych przez pracowników i pracodawców.

Natomiast **przedmiotowy zasiłek socjalny jest specjalnym świadczeniem pieniężnym o charakterze nieskładkowym, czyli przyznawanym niezależnie od odbycia jakiegokolwiek okresu pracy, przeznaczonym na pokrycie potrzeby wynikającej z sytuacji materialnego niedostatku**. Nie wchodzi on w zakres pojęcia „zabezpieczenia społecznego”, ale raczej pojęcia „pomocy społecznej”, finansowanej z budżetu przyjmującego państwa członkowskiego⁵.

Prawo Unii nie nakłada zatem na państwa członkowskie obowiązku przestrzegania zasady równego traktowania przewidzianej w tym prawie w odniesieniu do przyznawania tego rodzaju świadczeń socjalnych. W tych okolicznościach państwa członkowskie mają swobodę uzależnienia przyznania tych świadczeń od spełnienia warunku świadczącego o pewnym stopniu integracji obywateli państw trzecich w państwie członkowskim przyjmującym, takiej jak posiadanie zezwolenia na pobyt dla rezydentów długoterminowych.

Wreszcie Trybunał przypomniał, że zgodnie z normami europejskimi obywatel Unii może korzystać ze świadczeń pomocy

społecznej w przyjmującym państwie członkowskim wyłącznie wtedy, gdy posiada prawo stałego pobytu na danym terytorium.

Tymczasem zastosowanie zasady równego traktowania obywateli państw trzecich i obywateli przyjmującego państwa członkowskiego w zakresie przyznawania świadczeń z zakresu pomocy społecznej byłoby sprzeczne z samym celem prawa Unii, którym jest przyznanie obywatelom państw trzecich praw porównywalnych z prawami wszystkich obywateli Unii.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst i, w stosownym wypadku, streszczenie wyroku](#) są publikowane na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793.

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 22964106.

Pozostańmy w kontakcie!

¹ Niniejszej sprawie została nadana fikcyjna nazwa. Nie odpowiada ona rzeczywistej nazwie ani rzeczywistemu nazwisku żadnej ze stron postępowania.

² Zasady ustanowionej w art. 12 ust. 1 lit. e) [dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/98/UE](#) z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie procedury jednego wniosku o jedno zezwolenie dla obywateli państw trzecich na pobyt i pracę na terytorium państwa członkowskiego oraz w sprawie wspólnego zbioru praw dla pracowników z państw trzecich przebywających legalnie w państwie członkowskim.

³ Chodzi o [rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady \(WE\) nr 883/2004](#) z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

⁴ Działy zabezpieczenia społecznego, których dotyczy zasada równego traktowania, są wymienione w art. 3 ust. 1 rozporządzenia nr 883/2004.

⁵ Dział objęty art. 70 rozporządzenia nr 883/2004.